

תענית אסתר פורים (2)

נס נסתר "משנכנס אדר מרבין בשמחה"

איש יהודי היה בשושן הבירה ושמו מרדכי (ב, ה)

הקשה בספר "דרכי השלמות", מדוע באדר שנעשה בו נס, מצוה להרבות בו בשמחה מתחילת החודש, ואילו חודש ניסן אשר היה בו ניסים גלויים, אין מצוה להרבות בשמחה? ותירץ: נס פורים אירע בתקופה של הסתר פנים, וכאשר העולם מתנהל בהסתר פנים הדבר דומה לילד הזקוק לאמו תמיד, ואמו עצבתו, כעין מה שאמר דוד המלך "הִסְתַּרְתָּ פָּנֶיךָ הַיְיָתִי נִבְהַל" (תהלים ל), וכאשר יש תשועות ה' בשעה כזו, השמחה היא גדולה לאין שיעור, כי יש הוכחה שאע"פ שהקב"ה מסתיר פניו, בכל זאת אינו נוטשנו. אך חודש ניסן, אף כי היו בו ניסים, אין השמחה כמו חודש אדר כי תקופת מצרים היתה בהנהגת גלויה והניסים גלויים.

אוצרות התורה "פורים"

סגולה נפלאה

כתוב בספר "קב הישר": יום תענית אסתר הוא מסוגל מאוד שיקבלו תפילתנו בזכות מרדכי ואסתר. וכל מי שצריך רחמים על איזה דבר שהוא צריך להתפלל, יקח פנאי לעצמו ביום התענית אסתר, ויאמר תחילה מזמור כ"ב בספר תהלים: "למנצח על אילת השחר", ודרשו חז"ל שאסתר היתה נקראת "אילת השחר", ואח"כ ישפוך שיחו לפני ה' ויבקש בקשתו, ויזכיר מרדכי ואסתר, אשר בזכותם יעתר לו הקב"ה, ויפתח לו שערי רחמים, ותקובל תפילתו ברצון!

אוצרות התורה "פורים"

מגילת אסתר

אין אונס (א, ח)

מלמד שכל אחד ואחד השקוהו מיין מדינתו וברש"י: יין הרגיל בו ולא ישכרהו (מגילה יב), דקדק אחשוורוש לתת לכל אחד יין ממדינתו, כדי שלא ישכר, כיון שככל שהאדם רגיל יותר ביין, לא יבוא במהרה לידי שכרות, וכן מה שקבע שיהיה המשתה "כדעת של תורה", שתיה מרובה מאכילה, היה גם כן מהטעם שלא יבוא לידי שיכרות. ומדוע האריכה המגילה לספר זאת? אין זאת אלא כדי להגדיל הנס וכבוד שמים. שהרי אם היה נהוג כפי שנהג מתוך שכרות, לא היה בזה נס גדול כל כך, שהרי כך טבעו וכך התנהגותו של אדם כאשר בא לידי שכרות. אבל אחר שנתברר שהציווי על ושתי להופיע בפניו לא נבע מחמת שכרות, נתגלה לכל כי היה זה מתוך שסייב ה' הריגת ושתי כדי להגדיל לנו ישועה על ידי אסתר.

מנות הלוי

ומתוך האור "מגילת אסתר"

להשמיד להרוג ולאבד.... ושללם לבוז (ג, ג)

יש באדם ד' דברים: נפש, רוח, נשמה וגוף. ונפש וגוף הוא אחד כמו שאמרו בזהר הקדוש שנפש שותפא דגוף, והד' הוא הקנין. וזה ידוע שהנשמה היא עיקרית למצוות. וזה שהמן רצה לעקור הכל, והן: "להשמיד" אלו המצוות שהם נגד הנשמה. "להרוג" הוא הרוח החיוני. "לאבד" אפילו הגוף הגופני מן העולם שלא ישאר שם ישראל. "ושלל לבוז" הוא הקנין שיהיה לבוז ולא יהו במקום אחד, שלא ישאר שמם בעולם. וכנגדן ניתן לנו ביום הפורים ד' דברים שהם: קריאת מגילה שנתוסף מצוה יתירה הוא נגד מה שרצה לאבד הנשמה. ונגד הרוח שהוא בלב כמו שנאמר "ישמח לבי" (משלי כג, טו) נתן לנו "שמחה", ונגד הגוף נתן "משתה", שהיא הגוף נהנה ממנו, ונגד שללם לבוז נתן לנו "מתנות לאביונים", שהיה ממון אפילו לעניים.

רב רובין זצ"ל בספרו "טללי אורות מגילת אסתר" בשם הגר"א

כחה של תפילה

ויזעק זעקה גדולה ומרה (ד, א)

כתוב במדרש (ש"ר לח, ד): מי גרם למרדכי לבוא לידי הגדולה הזאת? אמור שהיה מתפלל בכל שעה! שנאמר "ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו וכו' ויזעק זעקה גדולה ומרה".

אף לאחר שראה עצמו בגדולה שהרכיבו המן על הסוס ברחוב העיר לא התגאה ולא הפסיק להתפלל, אלא "וישב מרדכי" ששב כשם שהיה מתחילה. הרי לנו מעלתו של התפילה, כל גדולתו של מרדכי, מפני שהיה מתפלל בכל "שעה".

ביאור הדבר: כאשר אדם מתפלל בכל שעה הרי שמרגיש את בורא עולם בכל צעד ושעל ושאיין הוא יכול בלתו, ושרק הוא יכול להושיע בכל מצב, אף הקשה ביותר, האמונה הזאת מקרבת אותו אל הבורא עולם, ומעלה אותו לגדולה.

אצרות התורה "פורים"

וכל זה איננו שוה לי (ה, יג)

אמרו חכמינו ז"ל: **"אין אדם יוצא מן העולם וחצי תאותו בידו, אם יש לו מאה רוצה מאתים ואם יש לו מאתים רוצה ארבע מאות"**. ולכאורה תמוה הלא הדוגמא שהביא המדרש סותרת מיניה וביה, שהרי אם יש לו מנה ורוצה מאתים, נמצא שהמנה שיש בידו היא חצי תאותו ואם כן כיצד אמרו **"אין אדם יוצא מן העולם וחצי תאותו בידו"**? אלא טבע אדם שאין הוא **"שמח בחלקו"** ועל כן אינו יודע להעריך ולהנות ממה שכבר יש בידו. כאשר אין מידת ההסתפקות ושולטת בו רדיפה התענוגים והמותרות, הרי מיד לאחר שהשיג דבר מה, כבר אין זה נחשב אצלו כלום, כי באותה שעה ממש נתונים כל מעיניו להשיג את מה שאין לו וכל עוד לא ישיגהו הוא מרגיש חסר כל.

ומתוך האור "מגילת אסתר"

ליהודים היתה אורה (ח, טז)

אורה זו תורה (מגילה טז). מדוע הוציאו חז"ל את הפסוק מידי פשוטו? שנינו: כתיב **"ויזרח לו השמש"** (בראשית לב, לא), וכי שמש לו לבד זרחה, והלא לכל העולם כולו זרחה (חולין צא). מעין קושיה זו הוקשה לחז"ל אף בפסוק שלפנינו נאמר: **"ליהודים היתה אורה"** וכי להיהודים לבד היתה אורה, הרי האור משמש לכל העולם. ולכן דרשו **"אורה" זו תורה**, שהיא אור המיוחד רק לבני ישראל.

רב רובין זצ"ל "טללי אורות מגילת אסתר" בשם "שואל ומשיב"

ועשוה אותו יום משתה ושמחה (ט, טז)

גדולה מעלתו וחשיבותו של היין המשמח לבב אנוש, צא וראה, כל דבר היוצא מן הפרי, מתמעטת מעלתו ונגרע ברכתו, וכגון מיץ היוצא מן הפרי שברכתו שהכל, לעומת הפרי עצמו שברכתו בורא פרי העץ. יוצא מן הכלל הוא היין, שלמרות שהוא יוצא מן הענבים לא רק שמעלתו אינה נגרעת אלא אף מתרוממת, ולא עוד אלא שתקינו לו חכמים מטבע מיוחדת של ברכה **"בורא פרי הגפן"**. ואולם מאידך גיסא, ריבוי שתיית היין טומן סכנה גדולה לאדם ולכן הזהירנו החכם מכל אדם (משלי כג, כ) **"אל תהי מסובאי יין"** ובהמשך הוא אומר (כט) **"למי אוי למי אבוי למי מדינים למי שיח למי פצעים חינם למי חכללות עיניים"**? והוא עצמו משיב: **"למאחרים על היין"** ואמרו חז"ל: כל הנותן עינו בכוסו, כל העולם כולו דומה עליו כמישור (יומא עה). מה עשו חז"ל כדי להפיק מן היין את תועלתו בלי להיפגע ממגרעותיו?

תיקנו מצוות רבות שקיומן הוא על היין: קידוש והבדלה, ברית מילה, חופה וקידושין ועוד, וכן תיקנו זמנים ומועדים שבהם שתיית היין היא מצוה ומעלה.

ומתוך האור "מגילת אסתר"

הלכה: משלוח מנות

יש אומרים שצריך לשלוח המנות כשהן מבושלות וראויות ומזומנות לאכילה, ויש חולקים ואומרים שיוצאים ידי חובה גם אם המנות חי, ורק אם שולח עוף חי שלא נשחט עדיין וכיו"ב, אינו יוצא ידי חובה וכן עיקר. השולח לחבירו דורון של בגדים וכיוצא בזה אינו יוצא בזה ידי חובת משלוח מנות, ואפילו השולח מעות לחבירו באופן שיוכל לקנות בהם מנות מאכל אינו יוצא ידי חובה, שצריך לשלוח דוקא מנות של מאכל ומשתה.

חזון עובדיה "פורים"

פתגם: האדם אומר: הזמן חולף... והזמן אומר: האדם חולף....
ספר "שמחה"

חקירה: קריאת מגילה בלילה וביום

הקריאה בלילה והקריאה ביום הם שני דברים נפרדים, או חיוב אחד (צפנת פענח כללי התורה והמצות ח"ב ד"ה לילה ויום) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: שמחה כל החודש: חסידים מספרים: היה פעם יהודי שתמיד היה שמח, ובמיוחד היה נהוג בשמחה יתירה עם כניסת חודש אדר, שאלוהו: הרי פורים הוא יום אחד בלבד, ולמה אתה שמח חודש שלם? השיב היהודי: למה החליט המן הרשע להרוג את כל היהודים ביום אחד, והרי הפור נפל על חודש כולו, חודש אדר? אלא לא לחינם נקרא שמו המן הרשע, בסתר לבו חשש המן, שמא יעשה הקב"ה נס ועצתו תופר, ואז יעשו היהודים את חודש הגזירה לחג, לכן קבע את הגזירה ליום אחד בלבד, כדי שאם תופר גזירתו, לא יהיה ליהודים חג אלא יום אחד בלבד. אבל אני הרי מבין את מחשבתו של המן הרשע, סיים היהודי את דבריו, ולכן אני שמח כל החודש.

אוצרות התורה "פורים"

פורים שמח !

יוצא לאור לרפואה שלימה של ג'ינט מסעודה בת ג'ולי יעל, דינה בת מרים, דניאל בן רחל, רפאל יהודה בן מלכה, בנימין יעקב בן זוהרית רות, שלמה בן מרים, אליהו בן מרים. זרע של קיימה למרים ברכה בת מלכה ואריה יעקב בן חוה. לעילוי נשמת חנה בת ברכה.

יוסף ג'רמון כולל עקס לע בען

לכל עניני הדף נא לפנות במייל ל:
germon73@hotmail.fr

ניתן למצוא את העלון באתר www.kollel-aixlesbains.fr